



K O P I

Landbruksdepartementet	
Saksnr.: 2003/617	Doknr.: KOP1
Mottatt: 26 MAR 2003	AMH/ MAT
Saksbeh.:	Ark.:
Kopi:	Avskr.:

Arbeids- og administrasjonsdepartementet
Ved: Steinar Hauge
Postboks 8004 Dep

0030 Oslo

Deres ref.: 200301206-
4/200301202-
4/HAS

Vår ref.: 2003/173

Saksbeh.: Sigrid Helland

Dato: 24. mars 2003

■ Høring - om ny matlov og framtidig organisering av laboratorietjenestene

Konkurransetilsynet viser til Arbeids- og administrasjonsdepartementets to brev av 12. mars 2003 vedlagt Landbruksdepartementets høringsbrev av 20. og 28. februar 2003 om hhv. organisering av laboratorietjenestene på matområdet og lov om overtakelse av formuesposisjoner ved endret ansvarsfordeling i matforvaltningen. Videre viser vi til brev av 14. februar 2003 fra Helsedepartementet til Arbeids- og administrasjonsdepartementet og Konkurransetilsynet vedlagt høringsnotat om ny lov på matområdet.

Ovennevnte høringer inngår i en felles sak fra Helsedepartementet, Landbruksdepartementet og Fiskeridepartementet om den framtidige organiseringen av matforvaltningen. På den bakgrunn har Konkurransetilsynet foretatt en felles vurdering av høringsnotatene.

Regjeringen tar sikte på å fremme en proposisjon om ny matlov for Stortinget i løpet av våren 2003. I høringsnotatet *om ny matlov* går det bl.a. fram at det skal etableres et felles mattilsyn for all matproduksjon (Mattilsynet). En sammenslåing av Statens næringsmiddeltilsyn (SNT), de kommunale næringsmiddeltilsynene (KNT), Statens dyrehelsetilsyn (Dyrehelsetilsynet), Statens landbrukstilsyn (Landbrukstilsynet) og Fiskeridirektoratets sjømatavdeling, vil utgjøre det nye Mattilsynet. Det legges opp til en sentral enhet, åtte regionale kontorer og i størrelsesorden 50-65 lokalkontorer.

Konkurransetilsynet har merket seg at et av målene for å etablere et felles tilsyn for all matproduksjon er en mer kostnadseffektiv forvaltning enn hva tilfellet er i dag. Ut fra et perspektiv om samfunnsøkonomisk effektiv ressursutnyttelse stiller Konkurransetilsynet seg derfor svært positiv til omorganiseringen. Videre vil vi vise til vår tidligere høringsuttalelse av 4. april 2002 der vi peker på at en statliggjøring av KNT kan bidra til en mer enhetlig praktisering av regelverket slik at man unngår eventuelle konkurransevridninger mellom markedsaktørene (tilsynsobjektene). Høringsuttalelsen er vedlagt.

I høringsnotatet om *framtidig organisering av laboratorietjenester på matområdet* legger Landbruksdepartementet fram en vurdering av hvilke prinsipper som bør legges til grunn for en statlig politikk på dette området. Vurderingene er gjort på bakgrunn av føringer fra Stortinget og en utredning foretatt av Agenda Utredning og Utvikling AS. Stortinget har bl.a. gitt sin tilslutning til at laboratorietjenestene skal organiseres uavhengig av Mattilsynet. Konkurransetilsynet er enig i at laboratorievirksomheten og Mattilsynet bør organiseres som eiermessig og økonomisk uavhengige enheter. Det er vår oppfatning at ved å skille den konkurranseutsatte virksomheten fra forvaltningsmyndighetene, vil faren for konkurranseskadelig kryssubsidiering i virksomheten begrenses. Vår vurdering av dette er nærmere utdypet i vårt brev av 4. april 2002, der det bl.a. pekes på at dagens organisering av laboratorietjenesten som en integrert del av KNT i så måte er å betrakte som uheldig.

Av høringsnotatet går det fram at i tillegg til faglige og habilitetsmessige mål, skal konkurransepolitiske mål og føringer om kostnadseffektivitet ivaretas i vurderingene av hvordan laboratorietjenestene skal organiseres. Det legges derfor opp til at de framtidige tjenestene i betydelig større grad enn tidligere skal være markedsstyrt. Dette ser vi svært positivt på. Konkurransetilsynet er videre enig med Landbruksdepartementet i at en forutsetning for å lykkes med en markedsrettet styringsmodell er at det foreligger muligheter for å etablere et velfungerende marked, dvs. at betingelsene for virksom konkurranse er til stede. For å bidra til å skape et slikt marked, samt løse de oppgaver som markedet ikke kan ta hånd om, foreslår departementet at det tas i bruk følgende virkemidler:

- Det forelås å *konkurransesutsette* egnede deler av analyseporteføljen til statlige institusjoner som i dag utfører laboratorietjenester for matforvaltningen.
- Områder der det ikke vil være grunnlag for å skape velfungerende markeder (for eksempel miljøer som driver forskning og ivaretar beredskapshensyn) organiseres slik at grunnlaget for offentlig *kryssubsidiering* ikke lenger er til stede. Dette sikres ved å skille ut virksomheten i aksjeselskap som skal drive etter ordinære forretningsmessige prinsipper. Samtidig etableres det et regelverk for prissetting av tjenester utført av disse institusjonene.
- Gjennom sin *innkjøpspolitikk* og *håndtering av anbud* skal Mattilsynet ha en rolle som styringsredskap for å utvikle markedet i ønsket retning.

Konkurransetilsynet stiller seg generelt positiv til ovennevnte tiltak. Konkurransesutsetting/anbud kan etter vår vurdering være velegnede virkemidler for å bidra til at det etableres et marked for produksjon av offentlige tjenester. I følge høringsnotatet har det over tid bygd seg opp en betydelig overkapasitet innenfor laboratorievirksomheten (Agenda anslår denne til 80-100 årsverk). Gjennom ulike former for konkurranseeksponering vil man derfor kunne oppnå effektiviseringsgevinster i form av reduserte kostnader (reduisert overkapasitet) som igjen vil kunne medvirke til mer effektiv bruk av offentlige ressurser.


I den nye modellen vil Mattilsynet inneha betydelig kjøpermakt og får derigjennom avgjørende innflytelse for hvordan tilbudssiden i markedet for laboratorietjenester vil utvikle seg. For å oppnå målet om økt konkurranse og kostnadseffektivitet vil vi understreke at det vil være avgjørende at Mattilsynets innkjøpspolitikk og håndtering av anbudskonkurranser innrettes slik at det bidrar til å stimulere til konkurranse og nyetablering.




Høringsnotatet om *lov om overtakelse av formuesposisjoner* inneholder i hovedsak forslag til et rettslig grunnlag for overføring av formuesposisjoner og tvisteløsning i forbindelse med at oppgaver som i dag utføres av kommunene vil bli overført til staten ved Mattilsynet fra 1. januar 2004. Forslaget berører således i liten grad konkurransemessige problemstillinger. Vi har på den bakgrunn ingen merknader til høringsnotatet som legges fram.

Vi har for øvrig ingen merknader til høringsforslagene.

Med hilsen


Mona Ljunggren (d.f.)
seksjonssjef


Sigrid Helland
rådgiver

Vedlegg:

Konkurransetilsynets høringsuttalelse av 4. april 2002

Kopi:

Helsedepartementet v/ Tone Martheson, Pb. 8011 Dep, 0030 Oslo

Landbruksdepartementet v/ Helge Aske og Rolf Ivar Gran, Pb. 8007 Dep, 0030 Oslo

Fiskeridepartementet, Pb. 8118 Dep, 0032 Oslo